

Een soepele overgang

**Monitor 10-14 onderwijs,
tussenstand na twee jaar**

Anne Luc van der Vegt

Wat is voor jou het belangrijkste *doel* van 10-14 onderwijs?

???

Schoolkeuze vo: te vroeg en te definitief

Minister Slob (kamerbrief 4 juli 2019):

"Dit kabinet ziet het 10-14-onderwijs in het licht van kansengelijkheid. Bij overgangen binnen het onderwijs bestaat het risico op ongelijke kansen tussen kinderen. (...)

Het 10-14-onderwijs kan bijdragen aan een goede overgang van primair naar voortgezet onderwijs. Het definitieve keuzemoment voor een onderwijstype in het voortgezet onderwijs wordt uitgesteld én de leerling kan een aantal jaar langer persoonlijker begeleid worden en toewerken naar het niveau dat het beste bij de leerling past."

Vroege schoolkeuze: nadelen volgens Onderwijsraad

Advies Doorgeschoten differentiatie in het onderwijsstelsel
(februari 2019)

- Vroege selectie is nadelig voor leerlingen uit een lager sociaal-economisch milieu en voor laatbloeiers
- Schoolkeuze wordt steeds eerder gemaakt: minder brede brugklassen, *tracking* vanaf eerste jaar vo
- Mogelijkheden voor mobiliteit nemen af: vmbo en havo/vwo op gescheiden locaties

Vernieuwingen binnen 10-14: drie thema's

1. Geleidelijke overgang van PO naar VO
2. Vakoverstijgend en thematisch werken
3. Gepersonaliseerd leren, persoonlijke ontwikkeling en begeleiding

Geleidelijke overgang: 3 varianten

Variant 1: Jaargroepen

De Overstap
Tienerschool Groningen
LeerOnderneming
Zuidergym-basisschool

1 2 (3 4)

Variant 2: Combinaties

Tiener College
NOVA Tienercollege
Tienercollege NOP

1 & 2 (3 & 4)

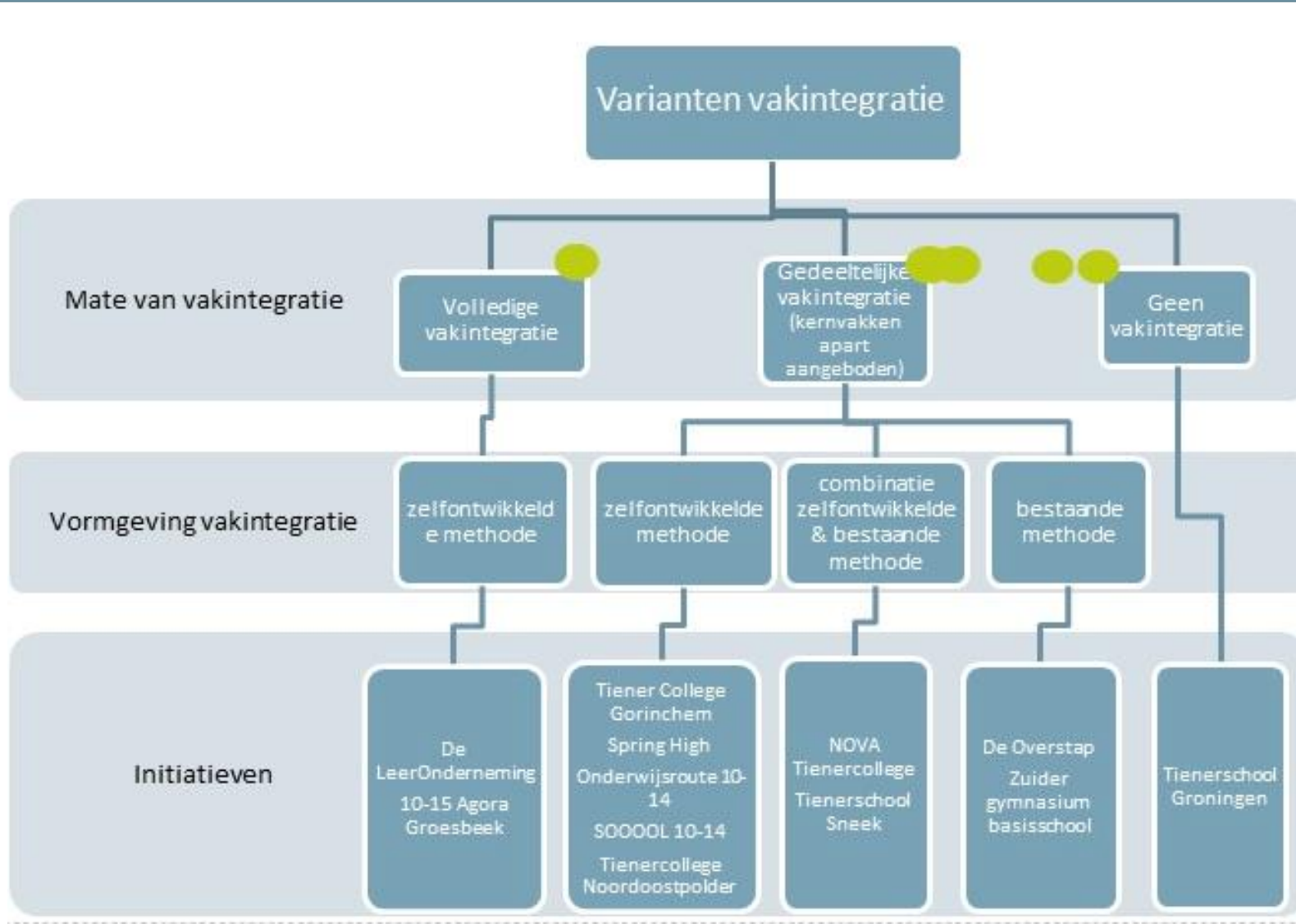
Variant 3: Geïntegreerd

Onderwijsroute 10-14
Springh High
SOOOOL
Agora Groesbeek
Tienerschool Sneek

1 & 2 & 3 & 4

Vakoverstijgend en thematisch werken

Gepersonaliseerd leren, persoonlijke ontwikkeling en begeleiding

- Gepersonaliseerd leren: leerlinggestuurd, werken op verschillende niveaus
- Persoonlijke ontwikkeling: zelfstandige leer- en werkhouding, sociale competenties
- Begeleiding en volgen ontwikkeling leerlingen: persoonlijke begeleiding en coaching, leerlingvolgsystemen en portfolio's

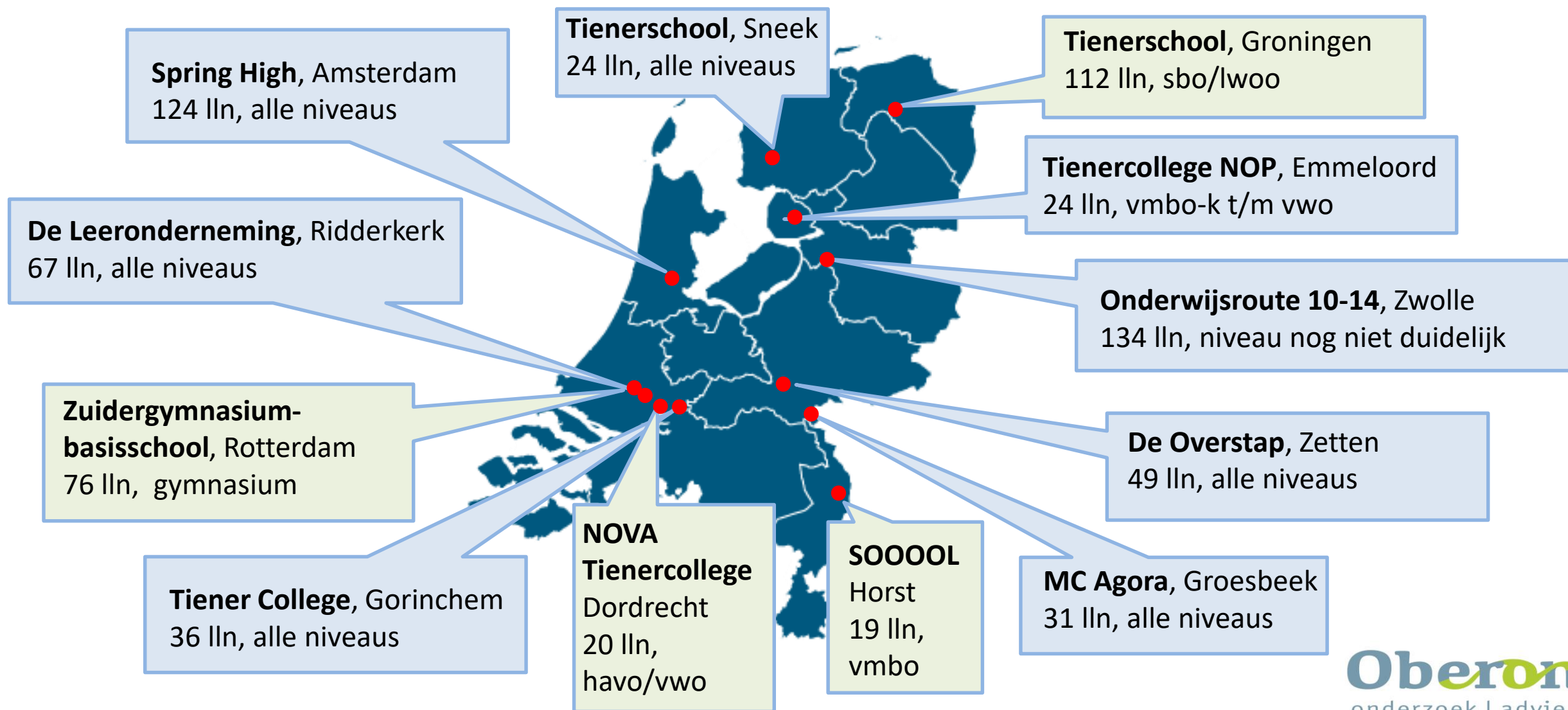

Welke *doelgroep* heb je voor ogen met 10-14 onderwijs?

???

Initiatieven en doelgroep

Waarom kiezen leerlingen (en hun ouders) voor 10-14?

1. Latere schoolkeuze

Voor leerlingen voor wie dat te vroeg is op 12-jarige leeftijd. Vooral interessant voor de grote 'middengroep'.

2. Eerder kennismaken met vo

Voor leerlingen die 'klaar' zijn met po. Kan gelden voor begaafde en moeilijk lerende leerlingen. Soms ook voor leerlingen met moeilijk gedrag.

3. Onderwijskundige vernieuwingen

Doorgaande lijn, vakoverstijgend en thematisch werken, gepersonaliseerd en meer leerlinggestuurd onderwijs.

▶ Wat bepaalt het succes van 10-14 onderwijs?

???

Succesfactoren

1. Geleidelijke overgang van PO naar VO
 2. Vakoverstijgend en thematisch werken
 3. Gepersonaliseerd leren
 4. Algemene persoonsvorming en sociale competenties
 5. Persoonlijke begeleiding
- Uitwisseling leerlingen en leraren, differentiëren naar niveau
 - Doorgaande leerlijnen; verhoogt motivatie, onderwijs wordt meer betekenisvol
 - Eigenaarschap leerlingen, gebruik adaptieve software
 - Goede begeleiding door mentoren
 - Band met de leerlingen, sfeer binnen de school

Wat je voornaamste zorg over
10-14 onderwijs?

???

Zorgen over wet- en regelgeving

- Verschillende cao's
- Bevoegdheidseisen leraren
- Gescheiden geldstromen
- Eindtoets en schooladvies
- Toezicht
- BRIN-nummer

-

Zorgen over implementatie

- *Diversiteit in visie en aanpak* – Wat is de consequentie: schoolkeuze uitstellen of juist vervroegen? Wat betekent dit voor gelijke kansen?
- *Balans tussen vrijheid en structuur* – Gepersonaliseerd leren en zelfsturing invoeren vraagt tijd en aandacht. Aandachtspunten: aanleren leerstrategieën en volgen ontwikkeling leerlingen.
- *Motivatie leerlingen* – Volgen, signaleren en begeleiden is aandachtspunt.
- *Kwaliteitszorg* – Worden werkwijzen geborgd, hoe vindt overdracht plaats, hoe wordt nieuw personeel ingewerkt?

Tot slot

- Start is veelbelovend: tevreden leerlingen, ouders en leraren
- Leidt 10-14 tot uitstel schoolkeuze? Wat betekent dit voor gelijke kansen?
- Zorgen over knellende wet- en regelgeving, kwaliteitszorg en continuïteit
- Balans opmaken in 2020, op basis van ervaringen en voorlopige opbrengsten